

Циганов Віктор Васильович,

провідний науковий співробітник відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат філософських наук, доцент;

Корольчук Віктор Володимирович,

т.в.о. начальника відділу організації наукової діяльності та захисту прав інтелектуальної власності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК В УМОВАХ ГІБРИДНОГО МИРУ: ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ Й УТРИМАННЯ

Історія стверджує що кожна війна навіть сторічна, рано чи пізно засинає. Насправді війна не спить вона відпочиває. Мир (мирний час) – це стан міждержавних стосунків, при якому суперники змушені використовувати несилові засоби для вирішення існуючих між ними конфліктів і протиріч. На думку Йохана Галтунга, засновника міжнародного Інституту досліджень проблем світу в Осло, можна говорити про негативний мир і позитивний мир. Негативний мир – це просте припинення насильства, а позитивний мир – це створення таких механізмів і структур, при яких конфлікт вирішуються на одній з його стадій. Гібридний мир, як результат гібридного міждержавного конфлікту, є поєднанням цих двох станів. Гібридна війна, проти яку було розв'язано проти України – це багатовимірна і багатомірна реальність. В її оцінці немає і не може бути загальноєвропейської шкали і початкової точки виміру, мабуть, окрім однієї – її причинами стали два дзеркальні антиподи: українська революція і викликана нею російська контрреволюція. Для гібридного миру характерні високий рівень соціальної тривоги і неспокою. Психологія гібридного світу багато в чому залишається психологією війни і умов інтервенції. досягнення власних цілей. Суспільство багато в чому залишається в стані «зведеного курку», економіка, політика, навіть культура якого просочена «духом війни». Гібридність в цьому плані перетворюється на розпилення сенсів, цифр, фраз, дат, термінів, відповідальності, планів і так далі.

Гібридний мир буде важким тягарем для національної економіки і народного господарства в цілому. Сьогодні можна говорити про наявність в суспільних настроях такого артефакту як «важкі часи». Це не обов'язково найважчий період соціально-економічного життя. «Важкі часи» – не об'єктивне, а суб'єктивне, не політичне або економічне, а психологічне поняття.

«Важкі часи» – це відчуття паралізуючого песимізму, пригноблюючої депресії, безвихідності, безнадійності, оточеності

ворогами, відсутність перспективи. Саме такі настрої панували у суспільній свідомості українського народу у другій половині XVII століття, яка увійшла до історії під назвою «Руїна». Одним з атрибутів будь-якого повоєнного часу є тотальний дефіцит всього. Однією з найбільш дошкульних і болючих ознак саме гібридного миру є недостатність бажаного рівня національної безпеки і якості державного управління. Зокрема варто чекати різкого зростання правового нігілізму і злочинності із застосуванням нелегальної зброї, яка у великих кількостях походить з районів бойових зіткнень. Збільшиться і так звана латентна злочинність. Як наслідок – зростання злочинів проти представників бізнесу (крадіжки, викрадення з метою викупу, замах, вбивства і ін.), з іншої – злочинні діяння представників самого бізнесу один проти одного (здрісто, лжепідприємництво, незаконне здобуття і неповорнення кредитів, шахрайство, ухилення від податків, кримінальні розбірки серед конкурентів і конкуруючих угруповань і ін.). Не можна ігнорувати вірогідність виникнення політичної злочинності і інтенсифікацію тероризму. Існує небезпека доступу злочинних і терористичних організацій до зброї великої потужності. Подальший розвиток отримають новий вигляд злочинів, у тому числі комп'ютерна злочинність. За допомогою професійних хакерів злочинні організації можуть отримати доступ до банківських рахунків, секретної інформації правоохоронних органів, уряду і ЗСУ. Зростає залучення до злочинної діяльності ветеранів бойових дій. Сучасна вітчизняна злочинність є особливим різновидом злочинності — це злочинність кризового часу. Що це означає? З одного боку, вона багато в чому є наслідком війни, з іншого – створює сприятливий ґрунт для поглиблення повоєнної кризи. Особливість сучасної злочинності в Україні полягає в тому, що вона паразитує на демократичних інститутах, правах людини, політичних, економічних і інших свободах. Найнебезпечніший руйнівний вплив на стан правопорядку надає корупція, яка набуває особливо злоякісний характер. Тому кількісна характеристика вітчизняної злочинності має другорядне значення. Первинне значення в сучасних умовах набуває її якісна характеристика, а саме такий її характер, що робить неможливими будь-які реформи в Україні. Це робить злочинність саме політичною проблемою № 1 для відбудови України. До того ж не слід відкидати, як застарілі, певні уявлення про природні закономірності існування злочинності.

Атмосфера війни миттєво і різко змінила колишні життєві орієнтири, звичний образ і повсякденний устрій життя.

Суспільство опинилося в стані глибокого, стійкого, системного соціально-психологічного неврозу. Гібридному миру, як і гібридній війні, притаманні інтенсивне застосування інформаційно-психологічних засобів масової ураження поразки, своєрідної системи залпового вогню,

зарядами якої є страх, образ ворога, ненависть. Як і раніше інтенсивно звучить мова ненависті. Соціальні мережі, що є важливим елементом суспільної комунікації, перетворилися на фронт запеклої інформаційно–психологічної війни. З соцмереж мова ворожнечі перейшла і закріпилася в повсякденній лексиці і далі – в офіційній мові міждержавних стосунків. Ще одним джерелом ненависті, як і раніше, є хронічні історичні ментальні травми – живильне середовище для зростання ненависті на ґрунті застарілих комплексів, пов'язаних перш за все з непережитою і невідрефлексованою проблемою радянської спадщини

Підсумки цих процесів драматичні. Перетворення ненависті з мобілізуючого фактора на основний стержневий елемент прилюдного дискурсу не може не позначатися на духовному здоров'ї суспільства. Перемагає не той хто більше гучно ненавидить а той хто точніше і швидче влучає.

Висновки. Атакувавши Україну, Росія сама собі створила хронічну проблему: Україна надовго залишиться найбільш антиросійськи налаштованою країною на всьому пострадянському просторі, центром тяжіння всіх противників Кремля як зовні, так і всередині Росії.

Україна – без сумніву, буде великою державою. Але стане вона такою не тому, що буде здатна контролювати інших і нав'язувати їм свої норми, правила і рішення, а завдяки високому рівню самодостатності і власної стійкості до несприятливих зовнішніх впливів. Україна відчуває гостру потребу в творчому націоналізмі, вписаному в глобальний контекст націоналізму освіченої дії, зосередженому на розвитку України, який відкидає самоізоляцію країни, її протиставлення іншим країнам і зарозуміле або вороже відношення до інших націй

Необхідно створити Концепцію конструктивного націоналізму для епохи цілісного і взаємозв'язаного світу. Глобальне середовище «стимулює пошук унікальних переваг, які присутні в національній ідентичності. тому сильні національні ідентичності можуть процвітати. Україна повинна залишатися собою, або її не буде зовсім. Поняття «суверенітет» не піде в минуле у світі глобалізації економіки і політики, але зміст цього явища не може залишатися незмінним у світі, що змінився. Для того, щоб бути реальним, суверенітет в умовах глобалізації зобов'язаний бути активним. Він, отже, не лише не передбачає ізоляції, але, навпаки, вимагає максимальної контактності, глибокої залученості в світові процеси. Конфронтація з однією з найбільш агресивних держав світу є потужним аргументом для проведення перетворень, які в «мирний» час були б, напевно, практично неможливі. Але якщо цей шанс не буде використаний для якісного оновлення країни по всіх векторах, перш за все у сфері

воєнного, економічного і технологічного розвитку, розраховувати на появу на світових позиціях практично безглуздо. Україна стоїть на порозі абсолютно нового етапу свого розвитку, який вимагатиме мобілізації всіх її стратегічно значущих можливостей.

Р.С. видається що вирішенням дуальної проблеми підвищення бажаного рівня національної безпеки і управління може бути здійснення шляхом тимчасової кооптації до відповідних установ державної служби всіх рівнів магістрів і молодих науковців міліцейських вишів таких зокрема як київська Національна академія внутрішніх справ. За якістю підготовки, рівнем знань і мотивацією ці молоді офіцери фактично являють собою кваліфікованих держслужбовців і правознавців.